

załącznik do uchwały nr XXXIX.316.2012
Rady Miasta Zielona Góra
z dnia 20 listopada 2012 r.

**Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	4
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ	5
1. ZADANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ	6
2. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	6
III. ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA	8
1. CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA W LATACH 2009-2011	8
2. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA W LATACH 2009-2011	11
3. OSOBY USAMODZIELNIANE Z MIASTA ZIELONA GÓRA	13
IV. CELE PROGRAMU	15
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	20
VI. EWALUACJA	21
VII. SPIS TABEL	22

WSTĘP

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. Nr 149, poz.887 – tekst jednolity z późn. zm.) zwana dalej ustawą, określa ten obowiązek, jak również organizowanie dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej.

Niniejszy Program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra, określa kierunki działań w perspektywie 3-letniej oraz ustala priorytety a także zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta Zielona Góra.

Z obecnie obowiązującego stanu prawnego wynika, że systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są również placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Dnia 28 października 2011 r. Prezydent Miasta Zielona Góra zarządzeniem Nr 1031.2011 wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne – art. 180 pkt. 1 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne;

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526);
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 – tekst jednolity z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 – tekst jednolity z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 – tekst jednolity z późn. zm.);
- 7) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r., *w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
- 8) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. *w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620);
- 9) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r., *w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie* (Dz. U. poz. 954).

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem, sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Opieka nad dzieckiem może być zapewniona poprzez umieszczenie dziecka w :

- 1) **rodzinie zastępczej** spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej, w tym zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowej specjalistycznej;
- 2) **rodzinnym domu dziecka** lub
- 3) **pieczy zastępczej** o charakterze instytucjonalnym.

W pieczy zastępczej dziecko może przebywać do momentu osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku dalszego kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Organizacja pieczy zastępczej

w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. GMINA ↓

Ośrodek Pomocy Społecznej

Dział opieki nad rodziną

- praca z rodziną
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

2. POWIAT – piecza zastępcza

- rodzinna
- instytucjonalna

3. SAMORZĄD WOJEWÓDZKI – piecza zastępcza instytucjonalna

- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny

1. ZADANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Głównym zadaniem pieczy zastępczej jest realizacja wyznaczonego planu pracy z rodziną. W sytuacji gdy jest to niemożliwe, zadaniem pieczy zastępczej jest dążenie do przysposobienia dziecka.

Celem pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego i samodzielnego życia, pokonywanie trudności życiowych, wpajanie prawidłowych norm społecznych, podtrzymywanie bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, a także zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

2. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Zielonej Górze jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do jego zadań należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) przedstawianie Radzie Miasta corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza, albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

III. ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA

1. CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA W LATACH 2009-2011

Rodzinną pieczą zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem.

Podstawową przyczyną umieszczenia dzieci w różnych formach opieki zastępczej jest brak realnej pomocy rodzinie zmarginalizowanej lub rodzinie w kryzysie.

Gdy dziecko nie może dalej wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem dla bezpieczeństwa dziecka jest zapewnienie mu opieki w rodzinnej pieczy zastępczej, którą może być: rodzina zastępcza spokrewniona, rodzina zastępcza niezawodowa lub zawodowa oraz rodzinny dom dziecka.

Małoletnie dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 roku życia.

W wyniku zmiany sytuacji prawnej dziecka (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej.

Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

W przypadku gdy rodzice biologiczni nie mogą dalej wypełniać wobec swojego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zostają oni pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta zostaje im ograniczona lub zawieszona na podstawie orzeczeń sądowych. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszonyj władzy rodzicielskiej.

Jednocześnie, zawiązanie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno - prawnej pomiędzy dzieckiem a rodzicami zastępczymi, nie powstaje też obowiązek alimentacyjny ani możliwość dziedziczenia przez dziecko. Rodzina zastępcza ma na celu zapewnienie dziecku odpowiednich warunków rozwoju i wychowania, adekwatnie do jego stanu zdrowia i indywidualnych możliwości.

Z dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działające na podstawie dotychczasowych przepisów:

- spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze:
 - tworzone przez wstępnych lub rodzeństwo – stały się rodzinami zastępczymi spokrewnionymi,
 - tworzone przez osoby inne niż wyżej wymienione (np. wujostwo, kuzynostwo) – stały się rodzinami zastępczymi niezawodowymi,
- niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze – stały się rodzinami zastępczymi niezawodowymi,
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze – stały się rodzinami zastępczymi zawodowymi specjalistycznymi,

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego – stały się rodzinami zastępczymi zawodowymi pełniącymi funkcję pogotowia rodzinnego.

W ostatnich trzech latach rozwój rodzinnej pieczy zastępczej kształtował się następująco:

Tabela 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie miasta Zielona Góra w latach 2009-2011

Typ rodziny zastępczej		Lata					
		2009		2010		2011	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem		126	157	130	162	132	169
Rodzina zastępcza niespokrewniona z dzieckiem		19	24	14	22	12	18
Rodzina zastępcza zawodowa niespokrewniona z dzieckiem	ogółem	8	57	7	46	8	47
	o charakterze pogotowia rodzinnego	6	43	6	42	6	41
	wielodzietna	2	14	1	4	1	4
	specjalistyczna	0	0	0	0	1	2
RAZEM		153	238	151	230	152	234

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na terenie Zielonej Góry z roku na rok rośnie liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem.

Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem kształtują się w następujący sposób: liczba rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego pozostaje bez zmian. Od roku 2010 pozostała jedna rodzina zastępcza wielodzietna, a od roku 2011 zawiązała się jedna specjalistyczna rodzina zastępcza.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

Tabela 2. Przedział wiekowy oraz przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinach zastępczych

Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			
			ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	w tym rodziny wielodzietne
Dzieci w pieczy zastępczej w wieku:	126	42	33	27	2	4
poniżej 1 roku	2	0	6	6	0	0
od 1 roku -3 lat	7	1	9	9	0	0
4- 6 lat	9	5	8	8	0	0
7-13 lat	43	20	10	4	2	4
14-17 lat	45	9	0	0	0	0
18-24 lat	20	7	0	0	0	0
Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	126	42	33	27	2	4
sieroctwa	7	4	0	0	0	0
uzależnienia rodziców, w tym:	48	18	0	0	0	0
od alkoholu	36	13	17	13	2	2
przemocy w rodzinie	5	6	0	0	0	0
bezzradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	41	8	6	6	0	0
długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	4	2	0	0	0	0
pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	7	1	0	0	0	0
inne	14	3	10	8	0	2

2. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA W LATACH 2009-2011

W mieście Zielona Góra formę instytucjonalnej pieczy zastępczej pełni Pogotowie Opiekuńcze. Z instytucjonalnej formy pieczy zastępczej w mieście Zielona Góra funkcjonuje Pogotowie Opiekuńcze, jako placówka opiekuńczo – wychowawcza typu interwencyjnego i socjalizacyjnego, Placówka posiada bazę lokalową, zapewniając opiekę 50 wychowankom.

Ustawa wprowadza przepisy zmieniające minimalny wiek dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno - terapeutycznego oraz w regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r. mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia (przebywać w tych placówkach będą mogły w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.). Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa.

W poniższej tabeli przedstawione zostało wykorzystanie miejsc w Pogotowiu Opiekuńczym w Zielonej Górze w latach 2009–2011 (stan na 31 grudnia każdego roku):

Tabela 3. Ilość wykorzystanych miejsc w Pogotowiu Opiekuńczym w Zielonej Górze w latach 2009–2011

Typ placówki	Lata					
	2009		2010		2011	
	Liczba miejsc	Liczba wykorzystanych miejsc	Liczba miejsc	Liczba wykorzystanych miejsc	Liczba miejsc	Liczba wykorzystanych miejsc
socjalizacyjna	30	30	30	30	30	30
interwencyjna	20	18	20	20	20	18
RAZEM	50	48	50	50	50	48

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

Tabela 4. Przedział wiekowy oraz przyczyny umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (stan na dzień 30 czerwca 2012 r.)

Wyszczególnienie	Liczba dzieci		
	w placówkach opiekuńczo - wychowawczych		
	ogółem	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego
Dzieci w pieczy zastępczej w wieku:	55	30	25
poniżej 1 roku	1	0	1
od 1 roku -3 lat	0	0	0
4- 6 lat	1	0	1
7-13 lat	21	10	11
14-17 lat	30	18	12
18-24 lat	2	2	0
Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	55	30	25
sieroctwa	0	0	0
uzależnienia rodziców, w tym:	40	22	18
od alkoholu	38	20	18
przemocy w rodzinie	2	2	0
bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	8	5	3
długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	0	0	0
pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0
inne	5	1	4

3. OSOBY USAMODZIELNIANE Z MIASTA ZIELONA GÓRA

3.1. Problemy

Dominującym problemem osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania oraz odnalezienie się na rynku pracy. Główną przyczyną powyższych trudności jest bierność, niska motywacja w zakresie kształcenia i brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Usamodzielnieni wychowankowie mają wiele trudności w poruszaniu się po wszelkiego rodzaju instytucjach (w tym załatwianiu spraw urzędowych, regulowanie opłat, gospodarowanie domowym budżetem). Zatem, zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze jest ukierunkowanie i wspieranie młodych osób opuszczających pieczę zastępczą, w celu prawidłowego ich funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia właściwych ról społecznych.

3.2. Pomoc

Osoba, która po osiągnięciu pełnoletności opuściła rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc:

- pieniędzy na kontynuowanie nauki,
- pieniędzy na usamodzielnienie,
- pieniędzy na zagospodarowanie,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 1) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 2) 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, wg określonego kryterium dochodowego.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie szkolenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

Tę pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Wychowankom po opuszczeniu pieczy zastępczej przysługuje również pomoc na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie mieszkania. Ww. formy pomocy przyznawane są na podstawie obowiązujących przepisów.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Obecnie pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki objętych jest 37 wychowanków usamodzielnionych z rodzin zastępczych oraz 23 wychowanków usamodzielnionych z placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 5. Liczba udzielonej pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym w latach 2009-2011

Rodzaj pomocy	Lata		
	2009	2010	2011
Pomoc na kontynuowanie nauki	89	83	74
Pomoc na usamodzielnienie	11	10	12
Pomoc na zagospodarowanie	11	12	14
Zapewnienie miejsca w mieszkaniach chronionych	0	0	0
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	0	0	4
Praca socjalna	44	64	109

IV. CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY
Zbudowanie zintegrowanego systemu pieczy zastępczej

CEL OPERACYJNY			
1. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem naturalnym			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
1.1. Prowadzenie kampanii społecznych, akcji i inicjatyw promujących idee rodzicielstwa zastępczego	<ul style="list-style-type: none">Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górzeuczelnie wyższemedia lokalneorganizacje pozarządowe, fundacjeKościóły i związki wyznaniowe	<ul style="list-style-type: none">liczba kampanii społecznych	<ul style="list-style-type: none">zwiększenie świadomości społecznej i inicjatyw dotyczących zastępczych form opieki rodzinnej
1.2. Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze	<ul style="list-style-type: none">Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">liczba szkoleńliczba odbiorców szkoleńliczba osób, które ukończyły cykl spotkań	<ul style="list-style-type: none">zwiększenie ilości profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
1.3. Zapewnienie wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin zastępczych	<ul style="list-style-type: none">Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej GórzePoradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">liczba szkoleń rodzin zastępczychliczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none">zwiększenie świadomości rodzin zastępczych i ich kompetencji opiekuńczo - wychowawczych
1.4. Wspieranie i organizowanie poradnictwa rodzinnego	<ul style="list-style-type: none">Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górzeorganizacje pozarządowe, fundacjeKościóły i związki wyznaniowePoradnia Psychologiczno – PedagogicznaBiuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none">liczba utworzonych i funkcjonujących punktówliczba udzielonych porad i przeprowadzonych terapii	<ul style="list-style-type: none">zwiększenie świadomości i wiedzy wśród rodzin zastępczych dotyczących małych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

1.5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zapewnianie warunków lokalowych do wzajemnych spotkań	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonej Górze• organizacje pozarządowe, fundacje• Kościoły i związki wyznaniowe• wolontariat	<ul style="list-style-type: none">• liczba grup wsparcia	<ul style="list-style-type: none">• wzmocnienie rodzin zastępczych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych wychowanków i w funkcjonowaniu rodzin
1.6. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym bezpłatnych przejazdów Miejskiego Zakładu Komunikacji oraz dopłat do biletów wstępu do instytucji kulturalno – edukacyjno – rekreacyjno – wypoczynkowych	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• liczba refundacji	<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie dostępności do dóbr kultury, edukacji, rekreacji oraz bezpłatnych przejazdów dla rodzin zastępczych zawodowych
1.7. „Wyprawka szkolna dla dzieci umieszczonych w wielodzietnych rodzinach zastępczych” zgodnie z uchwałą nr XXVII/366/08 Rady Miasta Zielona Góra z dnia 30 czerwca 2008 r.	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• ilość dofinansowań	<ul style="list-style-type: none">• zabezpieczenie potrzeb edukacyjnych małoletnich przebywających w pieczy zastępczej
1.8. Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• liczba utworzonych niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych	<ul style="list-style-type: none">• limit rodzin zastępczych zawodowych:<ul style="list-style-type: none">– rok 2012 – 7– rok 2013 – do 9– rok 2014 – do 9
1.9. Pozyskiwanie bazy lokalowej dla nowopowstałych i przekwalifikowanych na zawodowe rodziny zastępczych	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• komórka organizacyjna Urzędu Miasta Zielona Góra właściwa ds. lokalowych• inwestorzy prywatni	<ul style="list-style-type: none">• liczba utworzonych lokali	<ul style="list-style-type: none">• poprawa warunków bytowych dzieci przebywających w pieczy zastępczej
1.10. Wyposażenie zawodowych rodzin zastępczych w sprzęt komputerowy	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• liczba rodzin wyposażonych w sprzęt komputerowy	<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie szans edukacyjnych wychowanków umieszczonych w rodzinach

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

			zastępczych
1.11. Zwiększenie dostępności do poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego, przedszkoli oraz zajęć pozalekcyjnych dzieciom z rodzin zastępczych	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• przedszkola• miejskie jednostki organizacyjne prowadzące poradnictwo• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• liczba dzieci z rodzin zastępczych objętych poradnictwem psychologiczno – pedagogicznym• liczba dzieci z rodzin zastępczych uczęszczających do przedszkoli	<ul style="list-style-type: none">• zabezpieczenie pierwszeństwa dostępu do poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego• zabezpieczenie potrzeb edukacyjnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

CEL OPERACYJNY			
2. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
2.1. Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonej Górze• jednostki oświatowe• organizacje pozarządowe, fundacje• Kościoły i związki wyznaniowe	<ul style="list-style-type: none">• ilość osób przygotowanych do procesu usamodzielnienia• ilość indywidualnych programów usamodzielnienia	<ul style="list-style-type: none">• samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie usamodzielnionych wychowanków
2.2. Wsparcie finansowe i rzeczowe <ul style="list-style-type: none">– pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki– pomoc pieniężna na usamodzielnienie– pomoc na zagospodarowanie	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze	<ul style="list-style-type: none">• liczba osób korzystających ze świadczeń	<ul style="list-style-type: none">• zabezpieczenie potrzeb usamodzielnionych wychowanków
2.3. Tworzenie miejsc pobytu dla osób opuszczających pieczę zastępczą	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• komórka organizacyjna Urzędu Miasta Zielona Góra właściwa ds. lokalowych• inwestorzy prywatni	<ul style="list-style-type: none">• liczba utworzonych miejsc	<ul style="list-style-type: none">• umożliwienie usamodzielnionym wychowankom samodzielnego zamieszkania

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

CEL OPERACYJNY			
3. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
3.1. Podnoszenie kwalifikacji kadr jednostek pomocy społecznej i kadr współpracujących	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze• uczelnie wyższe	<ul style="list-style-type: none">• liczba szkoleń i konferencji• ilość uczestników szkoleń• liczba podmiotów realizujących szkolenia i konferencje	<ul style="list-style-type: none">• wyspecjalizowana kadra
3.2. Pozyskanie specjalistów do pracy z rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi oraz pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zielonej Górze• organizacje pozarządowe, fundacje• Kościoły i związki wyznaniowe	<ul style="list-style-type: none">• liczba zatrudnionych pracowników	<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie dostępności do:<ul style="list-style-type: none">– terapeutów,– psychologów,– pedagogów

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 będą środki finansowe:

- z budżetu Miasta Zielona Góra,
- z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową,
- z budżetów innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- ze środków unijnych.

VI. EWALUACJA

Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014 będzie przebiegała w oparciu o analizę i interpretację zebranych danych własnych oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych.

Pozyskane dane umożliwią ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym jego planowaniu, realizacji i rozwoju działań. Analiza zebranych danych pozwoli na sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń.

Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawnymi oraz środkami finansowymi.

VII. SPIS TABEL

Tabela 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie miasta Zielona Góra w latach 2009-2011	__	9
Tabela 2. Przedział wiekowy oraz przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinach zastępczych	_____	10
Tabela 3. Ilość wykorzystanych miejsc w Pogotowiu Opiekuńczym w Zielonej Górze w latach 2009–2011	_____	11
Tabela 4. Przedział wiekowy oraz przyczyny umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (stan na dzień 30 czerwca 2012 r.)	_____	12
Tabela 5. Liczba udzielonej pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym w latach 2009-2011	_	14

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2014

Zespół ds. opracowania programów rozwiązywania problemów społecznych powołany Zarządzeniem nr 719.2012 Prezydenta Miasta Zielona Góra z dnia 27 września 2012 r.:

1. Haręźlak Wioletta, Zastępca Prezydenta Miasta Zielona Góra ds. społecznych
2. Jerulank Mieczysław, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze
3. Zborowska Katarzyna, Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze
4. Barska Małgorzata, Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze
5. Blachowska Ewa, Sąd Rejonowy w Zielonej Górze
6. Daszuta Barbara, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze
7. Fedurek Anna Maria, Caritas Diecezji Zielonogórsko - Gorzowskiej
8. Jakubowska Monika, Urząd Miasta, Wydział Sportu Kultury i Turystyki w Zielonej Górze
9. Karkosz Irena, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Zielonej Górze
10. Kiecana Beata, Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze
11. Kościuczyk Małgorzata, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze
12. Kowalonek Nina, Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze
13. Narewska Marlena, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze
14. Nolka-Metrykowska Agata, Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych w Zielonej Górze
15. Skalecka Agnieszka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze
16. Teodorczyk Renata, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zielonej Górze
17. Wilczyńska Mikulska Maria, Urząd Miasta Wydział Oświaty i Spraw Społecznych w Zielonej Górze

Zespół redakcyjny:

1. Majorczyk Ewelina
2. Wilkowska Magdalena
3. Zielińska Anna

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Urbaniak